

Kohti kiertotalouslakia

Anna-Maija Pajukallio, ympäristöministeriö
kiertotalouslakihankkeen käynnistysseminaari
28.8.2024

Esityksen sisältö

- Terveystoimintoihin kohdistuvia kiertotalouslakeja
- EU:n kiertotaloussäädökset
- Kiertotalouslain tavoitteet
- Työryhmä (jaostoineen) ja sidosryhmätyö

Terveydenhoitolaista kiertotalouslakiin

- **Terveydenhoitolaki 1927**
- Ensimmäinen jätelaki eli **jätehuoltolaki** vuodelta 1979
- Nykyaikaisen jätehuollon perustan loi vuonna 1994 voimaan tullut **jätelaki** (EU-säätely taustalla)
  - laki sisälsi jo "kiertotalouskomponentteja":
etusijajärjestyksen aihio, tuottajavastuu 2004
- **Jätelain kokonaisuudistus 2010**
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110646>
  - jätelaki + 20 asetuksen kokonaisuus
  - ”kiertotalouskomponentteja” lihavoitettiin

Lähde: Uusiouutiset (2017)

Jätelain muutokset jatkuvat

Lukuisia pienempiä ja suurempia muutoksia sen jälkeen:

A) EU-säätelyn toimeenpanemiseksi

- **Vuoden 2018 jätesäädöspaketin toimeenpano 2021 ja SUP-direktiivi 2022 (EU:n kiertotalouden toimintaohjelma 2015 ”Closing the loop”)**

B) Yhdyskuntajätehuollon vastuunjaon osalta (3 % jätemäärästä)

- Kuten Petterin Orpon hallitusohjelman toimeenpanemiseksi
  - jätelaki I kunnan vastuun rajaamisesta asumisessa syntyvään jätteeseen (HE syyskuussa)
  - jätelaki II kilpailuneutraliteettikysymykset – meneillään

JL 9 § 1 mom poimintoja

Tuotteen valmistajan on huolehdittava siitä, että:

- 1) valmistuksessa käytetään säästeliäästi raaka-aineita ja raaka-aineina käytetään jätteitä, jätteestä valmistettuja raaka-aineita tai käytettyjä tuotteita tai niiden osia;
- 3) tuotantomenetelmä valitaan siten, että valmistuksessa syntyy mahdollisimman vähän jätettä ja syntyvä jäte on terveydelle ja ympäristölle mahdollisimman haitatonta;
- 4) tuotetta ei pakata tarpeettomasti;
- 5) tuote on resurssitehokas, elinkaareltaan ja käyttöiältään kestävä, korjattava, päivitettävä ja uudelleenkäytettävä sekä jätteenä kierrätettävä ja siitä ja sen käytöstä syntyy mahdollisimman vähän jätettä;
- 7) kriittisiä raaka-aineita sisältävä tuote on mahdollisuuksien mukaan uudelleenkäytettävä ja jätteenä kierrätettävä.

Kiertotalouden sääntely jatkuu EU:ssa

- **EU:n kiertotalouden toimintasuunnitelman (CEAP, vuodelta 2020) lukuiset säädökset**
  - edetään yhä enenevässä määrin kohden kiertotalousajattelua
  - asetukset yleistyvät, elinkaarinäkökulma
  - todella yksityiskohtaista sääntelyä
- **Von der Leyenin poliittiset suuntaviivat seuraavalle Euroopan komissiolle 2024–2029:**
  - **Kiertotaloussäädös (Circular Economy Act)**, joka auttaa luomaan markkinakysyntää uusiomateriaaleille sekä kehittämään sisämarkkinat jätteelle varsinkin kriittisten raaka-aineiden osalta
  - Edellisen komission aikana annettujen kiertotaloussäädösten täytäntöönpanoon satsataan

CEAP (2020) poimintoja – täytäntöönpano & neuvottelut

Akkuasetus
hyväksytty

SER-
direktiivin
muutos
hyväksytty

Pakkaus- ja
pakkausjäte-
asetus
Corrigendum-
menettelyssä

Jätteensiirto-
asetus

Ajoneuvojen
kiertotalous-
asetus
neuvottelut kesken

Jätedirektiivin
muutos
(elintarvike,
tekstiilit)
yleisnäkemys

CRMA (TEM)
Kiertotalous-
luku
hyväksytty

Ekosuunnittelu-
asetus
TEM

Vihreät
väittämät
yleisnäkemys

Kansallinen kiertotalouslakityö käynnistyy tänään – tervetuloa mukaan

Kiertotalouslakihankkeella on monia tavoitteita

Selkeytetään jätealan lainsäädännön systematiikkaa ja suhdetta etenkin tuote- ja kemikaalisääntelyyn. Näin vähennetään sääntelytaakkaa ja luodaan mahdollisimman ennustettava toiminta- ja investointiympäristö kiertotalouden toimijoille.

Vahvistetaan tuotteita ja jätteitä koskevan sääntelyn elinkaarinäkökulmaa, lisätään kiertotalousmarkkinaa edistävää ohjausta ja toimia materiaalikiertojen edistämiseksi.

Parannetaan jätteisiin ja jätehuoltoon liittyvän tiedon julkisuutta ja saatavuutta.

Vähennetään vapaamatkustusta tehostamalla laillisuusvalvontaa ja luodaan yrityksille mahdollisimman tasapuoliset lähtökohdat toimia ja innovoida.

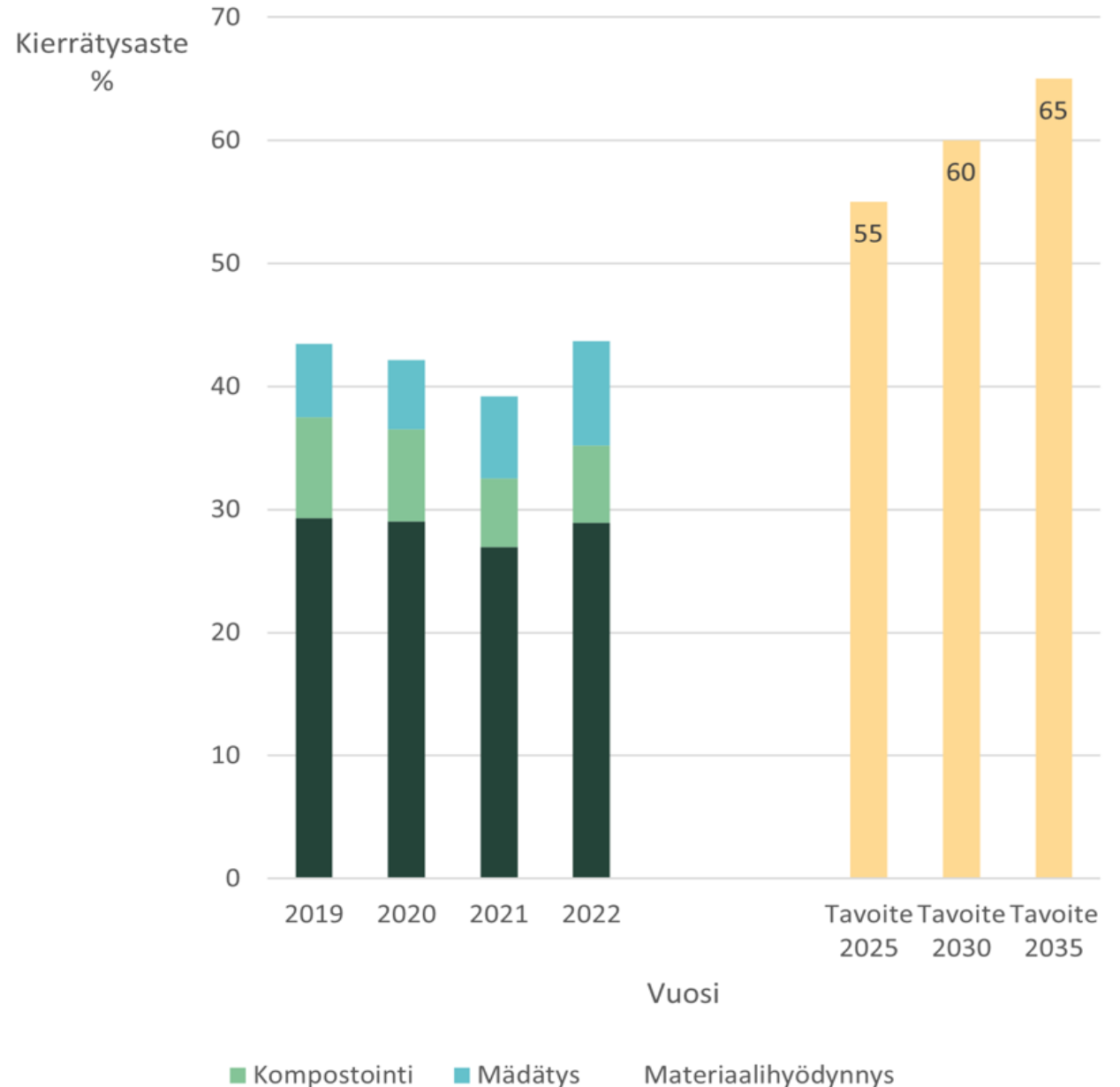
Pannaan täytäntöön valmisteltavana olevaa EU-sääntelyä, kuten jätedirektiivin muutos ja ajoneuvojen kiertotalousasetus. Pyritään samalla varmistamaan, että Suomi saavuttaa EU:n lainsäädännössä asetetut ja lähiaikoina asetettavat uudet tavoitteet, jotka koskevat mm. yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen kierrätystä, rakennus- ja purkujätteen hyödyntämistä materiaalina ja elintarvikejätteen vähentämistä.

Kierrätysasteen nostoa unohtamatta

- Suomi (ja monet muut EU-maat) rikkomusmenettelyssä
- Jätedirektiivin yhdyskuntajätteen kierrätysaste 2020
- SER-direktiivin mukainen SE-romun keräysaste 2019
- [komission tiedote](#)

Keinoja tunnistettu mm. komission varhaisvaroitusprosessissa ja vuoden alun ratkaisurallissa.

Työryhmä ja sidosryhmätyö

- [Työryhmän asettamispäätös 28.6.2024](#)
- Työryhmän kokoonpano:
  - Puheenjohtajisto: Anna-Maija Pajukallio & Jarmo Muurman
  - Sihteeristö: Jussi Kauppila & Olli Laukkanen
  - Kierrätysteollisuus ry, Suomen Kertovoima KIVO, Suomen kuntaliitto, Tuottajayhteisöjen neuvottelukunta TYNK, Suomen Yrittäjät, Teknologiateollisuus ry, SYKE, SITRA, PIR-ely, WWF, TEM, MMM, STM, + YM:n asiantuntijoita
- Työryhmä toimii vuorovaikutuksessa JÄKIn kanssa - otetaan huomioon kokousten ajoituksissa
- Työryhmälle perustetaan tarvittaessa **jaostoja**, kuten tuottajavastuujaosto
- Aikatauluja
  - työryhmä 1.7.2024 - 31.12.2025
  - tavoitteena ratkaisu sääntelyrakenteesta syyskaudella 24
  - HE 8/2026 (mahdollinen budjettilaki)

Kiitokset!

Anna-Maija Pajukallio

Anna-maija.pajukallio@gov.fi

p. 050 461 8652

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

